

Sigtuna kommun
kontaktcenter@sigtuna.se

2022-06-22
1 (18)
Dnr.2021:7667

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Sätunaskolan i Sigtuna kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Sätunaskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Lösanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Sätunaskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver se till att det systematiska kvalitetsarbetet innefattar uppföljning och analys av kunskapsresultaten för samtliga elevgrupper, årskurser samt flickor och pojkar.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn och lärarna behöver utarbeta och enas om gemensamma strukturer för hur eleverna ska bli mer delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen i syfte att utveckla undervisningen och elevernas lärande.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i låg utsträckning. Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver säkerställa samverkan för samtliga lärare på skolan kring bedömning och betygssättning i syfte att åstadkomma likvärdiga betyg. I det ingår att leda arbetet samt följa upp och analysera avvikelser som kan härledas till skillnader i lärares bedömning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **31 januari 2023** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområden och resultatet av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 23069 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr. 2021:7667) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionens bedömning

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Sammanfattande motivering

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att skolan leds och organiseras på ett sätt som säkerställer att de flesta elever ges möjlighet att nå målen. Vidare visar granskningen att det finns en medvetenhet om jämställdhetsfrågor bland lärare och elevhälsans personal. Granskningen visar dock att uppföljning och analys av kunskapsresultat för vissa elevgrupper och årskurser samt uppdelat på flickor och pojkar inte genomförs. Detta innebär en risk för att relevanta utvecklingsåtgärder fördröjs eller uteblir och att beslutade insatser blir mindre träffsäkra.

Motivering

Rektorn säkerställer inte att uppföljning och analys av kunskapsresultat genomförs för samtliga elevgrupper och årskurser

Granskningen visar att rektorns uppföljning och analys av skolenhetens kunskapsresultat till stora delar ger en god grund för utvecklingen av undervisningen men för vissa elevgrupper och i vissa årskurser saknas uppföljning och analys. Som en följd av att uppföljning och analys av vissa elevgruppers kunskapsresultat inte genomförs finns en risk att resursfördelning och åtgärder för att öka måluppfyllelsen för dessa elevgrupper uteblir eller blir mindre relevanta.

Av granskningen framgår att rektor beslutar om resursfördelningen utifrån antalet åtgärdsprogram samt utifrån kunskapsresultat i samband med mittermins- och höstterminsömdömen. Elevhälsan initierar vid behov en pedagogisk utredning som

ligger till grund för vilka åtgärder som sätts in. Exempel på åtgärder för att möta de behov som kan uppstå är extra resurspersoner i klassrummet för att stödja enskilda elever eller en elevgrupp. För elever i behov av stöd finns även möjlighet att få extrastöd i en extern undervisningsgrupp där speciallärare genomför individuella insatser på lektionstid.

Av granskningen framgår att skolan i sitt eget kvalitetsarbete har identifierat två grupper av elever som på mellanstadiet har halkat efter när det gäller kunskapsresultat. Dessa grupper är elever med neuropsykiatriska diagnoser samt pojkar i årskurs 5 och 6. Av granskningen framgår att skolan, i kvalitetsredovisningen till huvudmannen, rapporterar en tydlig trend mot minskad måluppfyllelse ju äldre eleverna blir. Dessutom har andelen elever i årskurs 6 som uppnår kunskapskraven i alla ämnen sjunkit under de senaste tre åren sjunkit med 14 procent. Även betydande skillnader på gruppnivå mellan flickors och pojkars kunskapsresultat konstateras. Trots detta har någon mer detaljerad resultatuppföljning eller djupare analys till orsakerna bakom förändringen inte genomförts. Av granskningen framgår vidare att den analys som gjorts kopplat till skillnaderna i måluppfyllelse mellan lågstadiet och mellanstadiet, och som redovisats för huvudmannen, endast innehåller reflektioner om vad skillnaderna skulle kunna bero på. Dessa hypoteser prövas inte i en djupare analys och åtgärderna som sätts in riskerar därmed att bli mindre robusta och ändamålsenliga.

Rektor följer upp och säkerställer att värdegrundsuppdraget är integrerat i undervisningen. Värdegrundsarbetet är väl förankrat i en tydlig organisation där elevhälsans olika kompetenser utnyttjas väl. Elevhälsan är delaktig i både uppföljningen av kunskapsresultat och värdegrundresultat. Varje år genomförs en trivsel- och trygghetsenkät vars resultat följs upp och analyseras av arbetslagen. En insats för att öka tryggheten i korridorerna är att arbetslagen har en fast rutin för hur elever fördelas mellan övriga lärare och fritidspersonal vid ordinarie lärares frånvaro. Inom elevhälsan finns även en trygghetsansvarig med beteendevetarkompetens som har i uppdrag att jobba konkret med värdegrundsuppdraget. Av granskningen framgår att arbetet mot kränkningar samt med ökad studiero och trygghet har gett goda resultat.

Eftersom skolan saknar ett samlat arbete för uppföljning och analys av kunskapsresultat för samtliga elever bedömer Skolinspektionen att ett sådant arbete behöver utvecklas. Detta beskrivs vidare under avsnittet "Identifierat utvecklingsområde".

Skolan bedriver i viss mån ett jämställdhetsarbete, men rektorn säkerställer inte att alla elever oavsett kön ges samma förutsättningar

Granskningen visar att det visserligen finns ett gemensamt förhållningssätt till jämställdhetsfrågor vid skolan men att rektor inte säkerställer att genomförda insatser för ökad jämställdhet ger avsedd effekt.

Av granskningen framgår att det finns en medvetenhet om jämställdhetsfrågor bland skolans personal och att jämställdhet diskuteras i olika forum. Rektorn har gett trygghetsansvarig i uppdrag att ansvara för jämställdhetsfrågor. Trygghetsansvarig har bland annat genomfört utbildnings- och informationsinsatser om kränkningar via sociala medier, bland annat med koppling till hur flickor och pojkar bör vara mot varandra kallat "värsta bästa nätet". Elever och lärare uppger att de pratar mycket om jämställdhet på till exempel mentorstid. Trygghetsansvarig deltar regelbundet i lärarmöten för att sprida information om jämställdhetsfrågor och i lärarintervjuer framgår att skolan har ett gemensamt förhållningssätt kring frågor för ökad jämställdhet.

Av granskningen framgår vidare att rektorn inte tagit del av undervisningen under de senaste två åren i syfte att bedöma om arbetet för ökad jämställdhet bland lärare och elever gett avsedd effekt. Därmed finns det en risk att eventuella åtgärder för att säkerställa att alla elever, oavsett könstillhörighet, ges samma förutsättningar att utvecklas inte sätts in i tid eller blir mindre träffsäkra.

Rektorn leder det pedagogiska arbetet med till stora delar fokus på skolans kunskapsuppdrag

Granskningen visar att rektorn har skapat en mötesorganisation där kollegialt lärande och skolutveckling finns på agendan, men hittills har resultatet av detta arbete inte haft tillräckligt genomslag i undervisningen. När det gäller olika arbetsgrupper som arbetslag, lärarlag och elevhälsoteam har dessa tydliga roller och mandat inom ramen för skolans systematiska kvalitetsarbete. Vidare har skollädaingen skapat en ändamålsenlig mötesstruktur som möjliggör både kunskapsöverföring och utveckling av undervisningen. Genom huvudmannens fortbildningsstöd om tillgänglig utbildning, även kallat grundpaket, kan kollegiet genomföra lättillgängliga informations- och utbildningsinsatser på ett effektivt sätt. För nyanställda lärare skapar grundpaketet tillsammans med ett handledarskap en god introduktion in i kollegiet.

Av granskningen framgår även att prioriterade satsningar på utveckling inom språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt och undervisningspraktiker i matematik genomförs strukturerat genom att arbetslag och lärarlag tillsammans går igenom

forskningslitteratur och därefter genomför planerade lektionsupplägg. Efteråt sker reflektion av undervisningens genomförande i lärarlagen. Insatser för att utveckla undervisningen i svenska och matematik sker även i samverkan med elevhälsan.

Varken rektorn eller någon av elevhälsans specialpedagoger har besökt lektioner under de senaste två åren för att följa upp att lärmiljön är anpassad till samtliga elevgrupper. Detta trots att rektorn ser lärmiljön som ett viktigt utvecklingsområde. Frånvaron av klassrumsbesök leder till en ökad risk att lärarna har tillgodogjort sig kompetensutvecklingsinsatserna på olika sätt och att insatserna därigenom inte slår igenom fullt ut till samtliga elever.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver se till att det systematiska kvalitetsarbetet innefattar uppföljning och analys av kunskapsresultatet för samtliga elevgrupper, årskurser samt flickor och pojkar.

Granskningen visar att arbetet med uppföljning och analys av kunskapsresultaten inte sker i tillräcklig omfattning och med tillräcklig systematik. Detta kan medföra att åtgärder för ökad måluppfyllelse uteblir eller att inriktningen på skolans utvecklingsarbete leder åt fel håll.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att utveckla arbetet med att analysera varför olika elevgrupper, årskurser och flickors och pojkars kunskapsresultat skiljer sig åt. För att kunna genomföra en analys av orsaker till resultaten krävs en bred uppföljning av samtliga årskurser och ämnen över tid, att utgå ifrån. Det är viktigt att analysen sker på gruppnivå och kopplas till lärarnas förutsättningar och undervisningens genomförande. Rektorn bör även bredda sin uppföljning genom att strukturerat och tillsammans med elevhälsans specialpedagogiska kompetens genomföra lektionsobservationer. Genom klassrumsobservationer kan rektorn också följa upp hur jämställdhetsarbetet bedrivs i undervisningen.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185)

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionens bedömning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Sammanfattande motivering

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att undervisningen i stora delar struktureras, varieras och anpassas på ett sätt som utvecklar elevernas lärande och att eleverna ges möjlighet att reflektera över sitt lärande. För att ytterligare motivera och stimulera eleverna till att lära sig mer bör undervisningen i högre grad innehålla en gemensam strategi så att eleverna blir delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen.

Motivering

Eleverna får en varierad och strukturerad undervisning med inslag som stärker elevernas motivation

Granskningen visar att undervisningen till stora delar är varierad, strukturerad och innehåller ett aktivt lärarstöd. Av granskningen framgår att eleverna möter en variation av arbetssätt med arbete enskilt, i par och i större grupper. Lärarna ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att se till att alla elever kommer igång med sina uppgifter. Dessutom ser lärarna till att hålla engagemanget uppe genom att dels ställa frågor till slumpvis utvalda elever och dels röra sig runt i klassrummet för att fånga upp eventuella svårigheter för eleverna. Motivationen stärks även genom ett belöningssystem med stjärnor som läraren delar ut till klassen efter en väl genomförd lektion. När ett visst antal stjärnor uppnåtts får klassen välja en aktivitet att genomföra tillsammans.

Av granskningen framgår också att skolan tillämpar gemensamma undervisningsstrategier som skapar struktur och ger goda förutsättningar för elevernas lärande och lärarnas undervisning. Elever berättar att de upplever att

undervisningen på skolan följer ett tydligt mönster och att de märker att lärarna arbetar på ett likartat sätt då lektionsstrukturen känns igen mellan olika ämnen. Underlag till hur undervisningen ska struktureras har tagits fram genom ett samarbete mellan huvudman, skolledning, elevhälsa och kollegium. Elevhälsan deltar även aktivt i uppföljningen av den gemensamma undervisningsstrategin vilket säkerställer att elevernas individuella behov tillgodoses. Dessutom ger specialpedagog och speciallärare ett strukturerat stöd till de lärare som har frågor kopplat till undervisningsstrategierna.

Av granskningen framgår dock att lärarna genom den gemensamma undervisningsstrategin inte lyckas att motivera och engagera samtliga elever. Skolan har själv identifierat att pojkars motivation minskar i årskurs 5 och 6 och ser det som en förklaring till varför kunskapsresultatet för denna elevgrupp sjunker.

Lärarna anpassar till viss del innehåll och arbetssätt till aktuell elevgrupp

Granskningen visar att lärare på flera olika sätt anpassar undervisningen för att möta behoven i elevgrupperna, men att det trots detta finns elevgrupper som ändå inte nås av undervisningen så att de lyckas i sitt lärande. Av granskningen framgår att den gemensamma undervisningsstrategin har som syfte att generalisera anpassningarna så att individuella anpassningar inte behövs i så stor utsträckning. För elever som behöver större utmaningar för att nå längre erbjuder skolan möjlighet att läsa en årskurs högre nivå i exempelvis matematik.

Av granskningen framgår samtidigt att rektor, elevhälsa och lärare ser utmaningar i att anpassa undervisningen för att möta elevgrupper med stora behov. Det är framförallt en stor andel av pojkarna i årskurs 5 och 6 som under flera år fått försämrade kunskapsresultat. Av granskningen framgår att anpassningar i undervisningen och lektionsplaneringen inte genomförs i tillräckligt hög grad för att samtliga elevgrupper ska kunna utveckla sina kunskaper så långt som möjligt. Dessutom finns det en variation mellan olika lärares tillämpning av den gemensamma undervisningsstrategin, vilket kan påverka elever med stora behov negativt.

Representanter från elevhälsan menar att en viktig åtgärd kan vara att lärarna förbereder och informerar eleverna om lektionernas innehåll i god tid innan lektionen startar. På så sätt kan den "osäkerhet inför det oväntade" som i många fall negativt påverkar elever med stora behov förhoppningsvis minskas, och elevernas engagemang och stimulans stärkas.

Eleverna görs delaktiga i sitt eget lärande

Granskningen visar att eleverna görs delaktiga i sitt eget lärande genom att få reflektera över sina egna insatser under utvecklingssamtal och som en naturlig del i undervisningen. Av granskningen framgår att lärarna låter eleverna reflektera över sitt eget lärande genom frågeställningar för självbedömning i formulär eller i läroböckerna. Exempel på frågor är "Är jag nöjd med mitt arbete?" och "Vad hade jag kunnat göra annorlunda?". Enkäterna och läroböckerna samlas in och därigenom kan läraren fånga upp om någon elev upplevde lektionsinnehållet för svårt och därefter anpassa undervisningen. Skolans arbete med att genom reflektion få eleverna att ta ansvar för sitt eget lärande visar sig bland annat i Skolenkäten vårterminen 2021 där svaren från eleverna i årskurs 5 på påståendet "Jag kan nå kunskapsmålen i skolan om jag försöker" ligger 10 procentenheter över riksnittet för alternativet "stämmer helt och hållet".

Gemensamma metoder saknas för att göra eleverna delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen

Granskningen visar att skolan saknar systematik i hur eleverna görs delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen. Av granskningen framgår att lärarna ger eleverna viss möjlighet att påverka innehållet i undervisningen genom att välja mellan olika alternativ eller att fortsätta med samma ämne under nästa lektion om schemat tillåter detta. För att utvärdera undervisningen använder vissa lärare ett system där eleverna visar tumme upp, ner eller mitt emellan. Elevernas feedback påverkar sedan lärarnas planering. Däremot saknas ett gemensamt arbetssätt när det gäller elevernas delaktighet i utvärdering och planering av undervisningen, trots att huvudmannen i sitt grundpaket om tillgänglig utbildning tydligt beskriver hur eleverna bör göras delaktiga för att nå målen med utbildningen. Rektorn delar bilden av att gemensamma strategier för att utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna saknas.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn och lärarna behöver utarbeta och enas om gemensamma strukturer för hur eleverna ska bli mer delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen i syfte att utveckla undervisningen och elevernas lärande.

Granskningen visar att eleverna till viss del får vara med och planera och utvärdera utbildningen men att gemensamma strukturer för elevernas delaktighet i utvärdering

av undervisningen saknas. Elevernas delaktighet i utformningen av undervisningen kan vara en viktig förutsättning för att stärka elevernas motivation.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn tillsammans med lärarna tar fram strukturer och rutiner för hur samtliga elever görs delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen. Exempelvis kan lärarna i planeringen av olika arbetsområden diskutera med eleverna om vad i det centrala innehållet som eleverna vill fokusera på mer i detalj. Elevernas egna erfarenheter och föreställningar kan på så sätt bilda underlag för undervisningens innehåll och genomförande. Som stöd kan metoder för utvärdering av såväl enskilda lektioner som längre undervisningsmoment tas fram. En utgångspunkt kan vara att låta eleverna utvärdera både lektionernas innehåll och arbetsformer. En annan utgångspunkt kan vara att låta eleverna utvärdera om de har fått den hjälp och stimulans de behöver för att utvecklas efter sin förmåga. Som ytterligare stöd i arbetet kring elevernas delaktighet i planering och utvärdering av undervisningen kan kapitlet om delaktighet i huvudmannens material för tillgänglig utbildning bilda en god utgångspunkt.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionens bedömning

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Sammanfattande motivering

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att skolan har en lärmiljö som kännetecknas av ett medvetet och strukturerat arbete för att skapa studiero och trygghet. Av granskningen framgår att implementeringen av gemensamma undervisningsstrategier har god effekt på studieron i klassrummen. Dessutom kännetecknas arbetet med studiero och trygghet av ett proaktivt förhållningssätt med väl inarbetade rutiner och en bred kompetens inom elevhälsan.

Motivering

Skolans lärmiljö kännetecknas av ett medvetet och strukturerat arbete för att skapa trygghet och studiero

Granskningen visar att skolan har en välfungerande organisation där det förebyggande arbetet för att skapa trygghet och studiero har givit ett gott resultat. Av granskningen framgår att rektorn har tagit det förebyggande arbetet mot kränkningar och ökad trygghet på stort allvar. Skolan har en beteendevetare anställd som trygghetsansvarig och hen jobbar förebyggande genom att röra sig ute i verksamheten på raster och luncher för att fånga upp vilken stämning som råder bland eleverna. Vid behov lyfts frågeställningar under mentorstid med aktuell elevgrupp. Trygghetsansvarig deltar även på elevråd där frågor om trygghet och studiero tas upp och ansvarar även för uppföljning och analys utifrån resultat på enkäter om trygghet och trivsel. Analysresultat och andra frågeställningar lyfts sedan i ett elevhälsomöte som är en samverkansmodell för att ringa in utmaningar och möjligheter för att förebygga insatser av mera åtgärdande karaktär, där samtliga lärare också deltar. Slutsatserna från elevhälsomötet ligger sedan till grund för hur exempelvis utbildnings- och informationsinsatser genomförs i elevgrupperna, som antingen lärare eller trygghetsansvarig genomför.

Av granskningen framgår även att det genom den gemensamma undervisningsstrategin finns ett gemensamt förhållningsätt för att minska risken för ordningsstörande beteende bland eleverna. Till exempel startar flertalet lektioner med tyst läsning för att skapa en lugn stämning innan undervisningen inleds. När återkommande ordningsstörande beteende sker i klassrummet finns möjlighet för läraren att lyfta frågan vidare till lilla elevhälsoteamet där elevhälsan ger stöd i hur situationen kan hanteras. Vid behov lyfter elevhälsan ett aktuellt elevärende vidare till stora elevhälsoteamet där rektor ingår.

Av granskningen framgår vidare att elevernas uppfattning om trygghet och studiero stärker bilden av ett strukturerat och välorganiserat arbete på skolan. I senaste skolenkäten ligger svaren från eleverna i årskurs 5 tydligt över snittet för samtliga deltagande skolor på frågorna om trygghet och studiero i klassrummet.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionens bedömning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i låg utsträckning.

Sammanfattande motivering

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att rektorn följer upp avvikelser mellan resultat på nationella prov och betyg men att analys av vad avvikelserna beror på saknas. När även kvalitetssäkring av bedömningar, omdömen och betyg i samtliga ämnen och årskurser saknas finns risk att lärare gör på olika sätt och att elevernas omdömen och betyg inte blir likvärdiga.

Motivering

Rektorn följer upp omdömen och betyg och uppmärksammar avvikelser men analys saknas

Granskningen visar att rektor följer upp eventuella skillnader mellan bedömningar och betyg men att någon analys av vad avvikelserna beror på inte genomförs.

Av granskningen framgår att rektor tar del av bedömningar för samtliga årskurser på årskurskonferenser och kvalitetsdagar anordnade av huvudmannen. På kvalitetsdagarna medverkar även förstelärare, arbetslagsledare, specialpedagog och speciallärare. För uppföljning klassvis tar rektor del av lärarnas dokumentation av resultat och bedömning på skolans lärplattform, betyg samt resultat på nationella prov. Rektorn har genomfört en systematisk uppföljning sedan 2019, då det framkom en stor avvikelse mellan resultaten på nationella proven och betygen i årskurs 6, och fört en dialog inför betygssättningen med berörda lärare. Någon analys vad avvikelserna beror på har dock inte genomförts vilket innebär att fokus i dialogen med lärarna inte riktas mot själva kunskapsbedömningen.

Lärarnas samverkan för kvalitetssäkring av omdömen och betyg är begränsad

Granskningen visar att det finns en samverkan mellan huvudmannens skolor gällande sambedömning av nationella prov men att kvalitetssäkringen av omdömen och betygssättning i övriga årskurser och ämnen genomförs i begränsad omfattning. Därmed finns det risk att lärarnas bedömning av eleverna inte blir likvärdig.

Av granskningen framgår att det finns ett strukturerat arbete för att tillsammans med huvudmannens övriga skolor sambedöma nationella prov i årskurs 6. Visserligen har samarbetet med andra skolor minskat i samband med pandemin, men planen är att detta arbete ska återupptas under innevarande läsår. För praktiskt-estetiska ämnen finns ett nätverk inom huvudmannens skolor där diskussioner om undervisning och bedömning sker. För övriga ämnen och årskurser finns dock en begränsad samverkan för att kvalitetssäkra omdömen och betyg. Av granskningen framgår att skolan i sitt årshjul ger utrymme för att årskursvis föra diskussioner kring bedömning och betygssättning men att detta arbete sällan leder till den kompetensutveckling som lärarna efterfrågar. När diskussionerna om bedömning sker årskursvis, där lärare i olika ämnen deltar, finns en risk att samtalet inte kretsar kring hur lärarna i sina respektive ämnen ska tolka styrdokument och elevarbeten i syfte att säkerställa likvärdiga bedömningar.

Av granskningen framgår även att samverkan när det gäller att diskutera bedömningar, omdömen och betyg mellan olika årskurser är begränsad. När diskussioner inte sker över årskursgränser finns det en risk att kunskapskraven inte kalibreras mellan olika årskurser och att elevernas kunskapsresultat påverkas negativt i senare årskurser. Av granskningen framgår vidare att lärarna efterfrågar mer strukturerad samverkan både inom den egna organisationen och med andra skolor för att diskutera bedömning och betygssättning.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver säkerställa samverkan för samtliga lärare på skolan kring bedömning och betygssättning i syfte att åstadkomma likvärdiga betyg. I det ingår att leda arbetet samt följa upp och analysera avvikelser som kan härledas till skillnader i lärares bedömning.

Granskningen visar att rektorns arbete med att analysera avvikelser i lärarnas bedömning inte sker på ett systematiskt sätt. Dessutom behöver lärarnas samverkan

för att kvalitetssäkra bedömning och betygssättning stärkas. För att utveckla bedömarkompetens bland lärarna och därigenom öka likvärdighet i kunskapsbedömningar, behöver strukturen för samverkan förbättras både internt, inom skolenheten, och mellan olika skolor.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn följer upp avvikelser i lärarnas bedömningar och analyserar vad avvikelserna beror på för att därefter föra en diskussion med enskilda lärare, arbetslag eller hela kollegiet baserat på vad analysen visar. Dessutom behöver rektorn se till att lärarna regelbundet ges utrymme för att i ämneslag diskutera bedömning och betygsättning för respektive årskurs i samtliga ämnen. Rektorn bör även organisera så att diskussioner kring bedömning och tolkning av styrdokument kan ske mellan olika årskurser i samma ämne. Skolan kan med fördel bygga vidare på det samarbete med Uppsala universitet som redan finns och få stöd med att ta fram ett utvecklingsarbete gällande stärkt bedömarkompetens. Dessutom finns ett gott exempel på samverkan i pedagogisk planering och bedömning hos några lärare som samarbetar tätt i sina ämnen i två parallellklasser. I arbetet med att ta fram struktur och organisation för förstärkt bedömarkompetens bör rektor ta hänsyn till lärarnas olika behov och förmågor. Huvudmannen skulle också kunna stödja arbetet genom att organisera regelbundna träffar kring bedömning mellan olika enheter, för att bidra till ökad likvärdighet. Detta skulle särskilt gynna lärare som saknar ämneskolleger på den egna enheten. Arbetet med att kvalitetssäkra bedömning och betygsättning bör särskilt beakta behoven som uppstår i samband med ändrade kursplaner och ändringen från kunskapskrav till betygskriterier höstterminen 2022.

På Skolinspektionens vägnar

Lena Westerman Annerborn
Beslutsfattare

Jonas Felixon
Föredragande

I handläggningen av ärendet har även Johan Westerling Kalla och Sevi Karoussi medverkat.

Bilaga 1: Underlag

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 9 lektionsobservationer
- 2 gruppintervjuer med elever
- 2 gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal kriterier. Dessa kriterier beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorns lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 15 och den 16 mars 2022. Besöket genomfördes av Jonas Felixon, Sevi Karoussi och Susanne Lindberg Åkerberg.

Sätunaskolan är en kommunal grundskola belägen i Sigtuna kommun. Skolans verksamhet omfattar årskurserna F-6. Granskningen omfattar årskurs 1-6 och skolan har vid tiden för granskningen 293 elever.